

VESIVILJELYTUOTANTO EUROOPAN UNIONISSA

Vesiviljelytuotanto ei ole Euroopan unionissa juurikaan lisääntynyt, vaikka se on maailmalla kasvussa. Komissio on 20 viime vuoden aikana pyrkinyt kehittämään EU:n tuotantokykyä erilaisilla strategioilla ja ohjeistuksilla. Vuonna 2016 perustettiin vesiviljelyalan neuvoo-antava toimikunta. Toimialan edustajien lisäksi siihen kuuluu edustajia asiaankuuluvista sidosryhmien organisaatioista, ja sen tehtävänä on antaa neuvontaa EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille.

TAUSTA

Maailman vesiviljelytuotanto nelinkertaistui vuosien 1990 ja 2017 välillä, mutta EU:ssa kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlaskettu tuotantomäärä pysyi pitkään vakaana ollen noin 1,2 miljoonaa tonnia. Viime aikoina myös EU:n vesiviljelytuotannon määrä on kasvanut arviolta 24 prosenttia, ja sen arvo oli 5,6 miljardia euroa vuonna 2017. Tästä määrästä 76 prosenttia oli kalatuotteita ja 24 prosenttia äyriäisiä ja nilviäisiä. EU:n vesiviljelyalan tuottajat ovat keskittyneet pääasiassa neljään lajiin: sinisimpukat (35 % kokonaismäärästä), lohi (15 %), taimen (14 %) ja osterit (7 %). Muita tärkeitä EU:ssa kasvatettavia lajeja ovat hammasahven, karppi, meriahven ja venussimpukka.

Vuonna 2017 EU-jäsenvaltioista eniten vesiviljelytuotteita tuottivat Espanja (21 %), Ranska (15 %), Yhdistynyt kuningaskunta (14 %), Italia (14 %) ja Kreikka (10 %). Yhdessä niiden tuotanto oli noin 74 prosenttia vesiviljelyalan kokonaistuotannosta. Tuotannon arvossa mitattuna Yhdistynyt kuningaskunta oli kuitenkin merkittävin tuottaja (21 %), ja sen jäljessä tulivat Ranska (16 %), Espanja (13 %), Kreikka (12 %) ja Italia (11 %). Espanjassa, Ranskassa ja Italiassa viljellään etupäässä simpukoita (sinisimpukoita, ostereita ja venussimpukoita). Yhdistynyt kuningaskunta tuottaa pääasiassa lohta ja Kreikka pääasiassa meriahventa ja hammasahventa.

YHTEISÖN VESIVILJELYALAN KESTÄVÄÄ KEHITTÄMISTÄ KOSKEVA STRATEGIA

Komissio pyrki piristämään seisetilassa ollutta vesiviljelyalaa julkaisemalla vuonna 2002 tiedonannon ([COM\(2002\)0511](#)) yhteisön vesiviljelyalan kestävästä kehittämisestä koskevasta strategiasta. Strategian tavoitteet olivat:

- työllisyyden turvaaminen pitkällä aikavälillä erityisesti kalastuksesta riippuvaisilla alueilla ja 8 000–10 000 uuden kokoaikaisen työpaikan luominen vesiviljelyalalla vuosina 2003–2008

- terveellisten, turvallisten ja laadukkaiden elintarvikkeiden turvaaminen kuluttajille sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien tiukkojen vaatimusten käyttöönoton edistäminen
- ympäristön kannalta terveeseen tuotannonalan edistäminen.

Tavoitteita ei kuitenkaan saavutettu, etenkin tuotannon lisäämisen ja työllisyyden osalta: tavoiteltuun 4 prosentin vuotuiseseen kasvuun ei päästy eikä 8 000–10 000:tta uutta työpaikkaa saatu luotua.

Vesiviljelyalan suurin ongelma on ollut, että sen tuotanto ei ole kasvanut, vaikka kasvu on ollut voimakasta muualla maailmassa. Vesiviljelyalalla on kuitenkin edistytty hyvin esimerkiksi pyrkimyksissä varmistaa laatutuotteiden tarjonta kuluttajille ja ympäristökestävyys.

Perinteisten esteiden ja rajoitteiden lisäksi EU:n vesiviljelyala on joutunut kilpailemaan vuodesta 2002 lähtien yhä enemmän EU:n ulkopuolisten maiden tuotannon kanssa sekä kohtaamaan hallinnointikriisejä ja talouskriisin vaikutukset vuodesta 2007.

VESIVILJELYN KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN TURVAAMINEN – UUTTA PONTTA YHTEISÖN VESIVILJELYALAN KESTÄVÄÄ KEHITTÄMISTÄ KOSKEVALLE STRATEGIALLE

Seitsemän vuotta myöhemmin 8. huhtikuuta 2009 komissio julkaisi uuden vesiviljelyä käsittelevän tiedonannon ([COM\(2009\)0162](#)), jonka tarkoituksena oli tunnistaa ja tutkia unionin tuotannon stagnaatioon johtaneita syitä. Tiedonannon otsikkona oli ”Vesiviljelyn kestävä tulevaisuus – Uutta pontta yhteisön vesiviljelyalan kestävä kehittäminen koskevalle strategialle”. Sillä pyrittiin turvaamaan EU:n asema tämän strategisen alan keskeisenä toimijana lisäämällä tuotantoa ja työllisyyttä seuraavien toimenpiteiden avulla:

A. EU:n vesiviljelytuotannon kilpailukykyä edistäminen

- kehittämällä tutkimusta ja teknologiaa
- edistämällä vesiviljelyn aluesuunnittelua tilasta käytävää kilpailua koskevan ongelman ratkaisemiseksi
- auttamalla vesiviljely-yrityksiä vastaamaan markkinoiden vaatimuksiin
- edistämällä vesiviljelyn kehitystä kansainvälisen ulottuvuuden kautta

B. Vesiviljelyn kestävä kasvua koskevien edellytysten luominen

- varmistamalla vesiviljelyn ja ympäristön välinen johdonmukaisuus
- parantamalla vesiviljelyalan suorituskykyä
- varmistamalla kuluttajien terveyden suojeleminen ja tunnustamalla elintarvikkeina käytettävien vesieläinten terveellisyys

C. Alan imagon ja hallinnoinnin parantaminen

- panemalla EU:n säädökset paremmin täytäntöön
- keventämällä hallinnollista taakkaa

- varmistamalla sidosryhmien osallistuminen ja asianmukainen tiedotus kansalaisille
- varmistamalla vesiviljelyalan asianmukainen seuranta.

STRATEGISET SUUNTAVIIVAT EU:N VESIVILJELYALAN KESTÄVÄKSI KEHITTÄMISEKSI

Komission 29. huhtikuuta 2013 julkistamien strategisten suuntaviivojen ([COM\(2013\)0229](#)) tarkoituksena on auttaa jäsenvaltioita määrittelemään omat kansalliset tavoitteensa, joissa otetaan huomioon niiden suhteelliset lähtötilanteet, kansalliset olosuhteet ja institutionaaliset järjestelyt. Suuntaviivoissa on neljä painopistealuetta:

- hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistaminen ja vesiviljelylaitosten toimilupien saamiseen kuluvan ajan lyhentäminen
- koordinoitu aluesuunnittelu vesiviljelyä vaikeuttavan tilanpuutteen ratkaisemiseksi
- EU:n vesiviljelyalan kilpailukyvyyn parantaminen
- tasavertaisten toimintaedellytysten edistäminen.

MONIVUOTISET KANSALLISET STRATEGIASUUNNITELMAT

Yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) uuden perusasetuksen (asetus (EU) N:o 1380/2013^[1]) 34 artiklassa jäsenvaltiot velvoitettiin laatimaan oman alueensa vesiviljelytoiminnan kehittämistä kaudella 2014–2020 koskeva [monivuotinen kansallinen strategiasuunnitelma](#). Komissio kannusti vaihtamaan tietoja ja parhaita käytäntöjä jäsenvaltioiden kesken erilaisissa työpajoissa ja kokouksissa. Jatkotoimena se helpotti monivuotisessa kansallisessa strategiasuunnitelmassa esitettyjen kansallisten toimenpiteiden koordinoitua. Jäsenvaltiot tekivät vuoden 2017 lopulla väliarvioinnin monivuotisten kansallisten strategiasuunnitelmiansa täytäntöönpanosta. Niiden on määrä antaa lopullinen arviointiraporttinsa vuoden 2021 alussa.

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Parlamentti on antanut useita päätöslauselmia, joilla pyritään edelleen vahvistamaan EU:n vesiviljelyalaa:

- 16. tammikuuta 2003 annettu päätöslauselma ”Vesiviljely Euroopan unionissa: nykyhetki ja tulevaisuus”^[2];
- 27. huhtikuuta 2006 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi vesiviljelyihin eläimiin ja niistä saataviin tuotteisiin sovellettavista eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista sekä vesieläinten tiettyjen tautien ehkäisemisestä ja torjunnasta^[3];

[1] [EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22.](#)

[2] [EUVL C 38 E, 12.2.2004, s. 318.](#)

[3] [EUVL C 296 E, 6.12.2006, s. 106.](#)

- 14. marraskuuta 2006 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tulokaslajien ja paikallisesti esiintymättömien lajien käytöstä vesiviljelyssä^[4];
- 14. marraskuuta 2006 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta neuvoston asetukseksi kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 04/2000 muuttamisesta^[5];
- 4. joulukuuta 2008 annettu päätöslauselma merimetsokannan eurooppalaisen hallintasuunnitelman laatimisesta merimetsoista kalakannoille, kalataloudelle ja vesiviljelylle aiheutuvien kasvavien vaikutusten vähentämiseksi^[6];
- 17. kesäkuuta 2010 annettu päätöslauselma uuden ponnen antamisesta yhteisön vesiviljelyalan kestävää kehittämistä koskevalle strategialle^[7];
- 8. heinäkuuta 2010 annettu päätöslauselma EU:hun tuotavia kala- ja vesiviljelytuotteita koskevista tuontijärjestelyistä YKP:n tulevan uudistuksen kannalta^[8];
- 23. marraskuuta 2010 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tulokaslajien ja paikallisesti esiintymättömien lajien käytöstä vesiviljelyssä annetun asetuksen (EY) N:o 708/2007 muuttamisesta^[9];
- 12. syyskuuta 2012 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kalastus- ja vesiviljelytuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä^[10];
- 10. joulukuuta 2013 annettu lainsäädäntöpäätöslauselma neuvoston ensimmäisen käsittelyn kannasta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta^[11];
- 8. syyskuuta 2015 annettu päätöslauselma tutkimuksen ja innovoinnin hyödyntämättömistä mahdollisuuksista sinisessä taloudessa työpaikkojen ja kasvun luomiseksi^[12];
- 12. toukokuuta 2016 annettu päätöslauselma kalastus- ja vesiviljelytuotteiden jäljitettävyydestä ravintola-alalla ja vähittäiskaupassa^[13];
- 12. kesäkuuta 2018 annettu päätöslauselma aiheesta ”Tavoitteena kestävä ja kilpailukykyinen eurooppalainen vesiviljelyala: nykytilanne ja tulevat haasteet”^[14].

[4][EUVL C 314 E, 21.12.2006, s. 73.](#)

[5][EUVL C 314 E, 21.12.2006, s. 76.](#)

[6][EUVL C 21 E, 28.1.2010, s. 11.](#)

[7][EUVL C 236 E, 12.8.2011, s. 132.](#)

[8][EUVL C 351 E, 2.12.2011, s. 119.](#)

[9][EUVL C 99 E, 3.4.2012, s. 177.](#)

[10][EUVL C 353 E, 3.12.2013, s. 212.](#)

[11][EUVL C 468, 15.12.2016, s. 237.](#)

[12][EUVL C 316, 22.9.2017, s. 64.](#)

[13][EUVL C 76, 28.2.2018, s. 40.](#)

[14][EUVL C 28, 27.1.2020, s. 26.](#)

Marcus Ernst Gerhard Breuer / María Dolores CASTRO CADENAS
05/2020

